

Az új vasuti üzletszabályzat.

81. §.

A kártérítés mérve mérsékelt kivételes dijszabások alkalmazása esetében.

A vasutaknak szabadságukban áll az elveszés, hiány vagy megsérülés esetében megtérítendő legnagyobb összeg kikötése mellett külön feltételeket (kivételes dijszabásokat) kihirdetni, feltéve, hogy ezen kivételes dijszabások a fuvarozásban résztvevő összes vasutak rendes dijszabásával szemben az egész szállítási vonalra díjmérséklést nyújtanak és hogy a legnagyobb kártérítési összeg az egész szállítási vonalon egyenlően alkalmaztatik.

82. §.

Előkerült áruk.

(1) A kártérítésre jogosult az elveszett áruért megtérített összeg átvétele alkalmával kiállítandó nyugtatványban azon fentartással élhet, hogy az esetre, ha az áru a szállítási határidő lejártától számított 4 hónapon belül megkerül, erről őt a vasutigazgatóság rögtön értesítse. Ezen fentartásról igazolvány adandó.

(2) Ez esetben a kártérítésre jogosult az értesítés vételétől számított 30 napon belül követelheti, hogy neki az áru a részére kifizetett kártérítés visszaszolgáltatása mellett választásához képest a feladási vagy a fuvarlevélben megjelölt rendeltetési állomáson díjmentesen adassék ki.

(3) Ha a kártérítésre jogosult az első bekezdésben említett fentartással nem élt, vagy ha a második bekezdésben megállapított harmincz napi határidő alatt az ugyanott említett igényt nem emelte, vagy végül ha az áru a szállítási határidő lejártától számítva csak négy hónap letelte után kerül meg, a vasut a megtalált áru fölött szabadon rendelkezik.

83. §.

A kártérítés mérve az áru megsérülése esetén.

Megsérülés esetén a vasut az áruban beállott értéksökkenés egész összegét tartozik megtéríteni. Az esetben, ha a szállítási

lítás a 81. §. értelmében kivételes dijszabás alapján történt, a fizetendő kártérítés összege aránylagosan leszállíttatik.

84. §.

Szállítási érdek bevallása.

(1) A feladónak szabadságában áll a szállításhoz fűződő érdekét a 85. és 87. §§-ban meghatározott joghatálylyal bevallani. Ezen esetben a dijszabásban megállapítandó fuvardíjpótlék fizetendő.

(2) A szállítási érdek czimén bevallott összeg a fuvarlevélben e célra kijelölt helyen betűkkel irandó be.

(3) A szállítási érdek-bevallásért járó fuvardíjpótlék minden, bár csak megkezdett 200 kilométer után a bevallott összeg 5 ezredrészét meg nem haladhatja.

(4) A beszédésre kerülő legcsekélyebb díjpótlék 20 krt tesz.

(5) A díjpótlék mindenkor 5 krra kikerekített összegben szedetik be.

85. §.

A kártérítés mérve elveszés- vagy megsérülésért szállítási érdek bevallása esetén.

Ha szállítási érdekbevallás történt, a jogosult, elveszés, hiány vagy megsérülés esetén a 80. és 83. §§-ban meghatározott kártérítésen felül a bevallott összeg erejéig terjedő további kártérítést igényelhet. Ezen további kár fenforgását és magasságát a jogosult tartozik bizonyítani.

86. §.

Felelősség a szállítási határidő elmulasztásáért.

A vasut felelős azon kárért, mely a szállítási határidő (63. §.) elmulasztásából keletkezett, a mennyiben nem igazolja, hogy a késedelem oly eseményből származott, melyet a vasut sem elő nem idézett, sem el nem háríthatott.

87. §.

A kártérítés mérve a szállítási határidő elmulasztása esetén.

Ha az előző szakasz alapján a szállítási határidő elmulasztásáért kártérítés nyújtandó, a következő térítmények igényelhetők:

I. Ha szállítási érdekbevallás nem történt:

1. a kár bizonyítása nélkül, feltéve, hogy a késedelem 12 óránál több:

1 napig (bezárólag) terjedő késedelemért a fuvardij $\frac{1}{10}$ -e

2 " " " " " " $\frac{2}{10}$ -e

3 " " " " " " $\frac{3}{10}$ -e

4 " " " " " " $\frac{4}{10}$ -e

4 napnál nagyobb " " " $\frac{5}{10}$ -e

2. ha a kár beigazoltatik, az egész fuvardij erejéig terjedő kárösszeg igényelhető.

II. Ha szállítási érdekebevallás történt:

1. a kár bizonyítása nélkül, feltéve, hogy a késedelem 12 óránál több:

1 napig (bezárólag) terjedő késedelemért a fuvardij $\frac{2}{10}$ -e

2 " " " " " " $\frac{4}{10}$ -e

3 " " " " " " $\frac{6}{10}$ -e

4 " " " " " " $\frac{8}{10}$ -e

4 napnál nagyobb késedelemért az egész fuvardij;

2. ha a kár beigazoltatik, a kár összege igényelhető.

A kártérítés a most említett két eset egyikében sem haladhatja túl a bevallott érdekek összegét.

88. §.

Kártérítés csalárdság és vétkes gondatlanság esetében.

Teljes kártérítés követelhető mindazon esetekben, midőn a kár a vasut csalárdságából vagy vétkes gondatlágából származott.

89. §.

A felelősség kizárása.

Ha a fuvarozásból kizárt, vagy fuvarozásra csak föltételeken bocsátható tárgyak helytelen vagy hiányos bevallással adattak fel fuvarozás végett, vagy ha a feladó az ezekre nézve megállapított biztonsági szabályokat figyelmen kívül hagyta, a vasutnak a fuvarozási szerződésen alapuló felelőssége teljesen ki van zárva.

90. §.

Az igények megszűnése a fuvardij kifizetésével és az áru átvételével.

(1) A fuvardijnak s az árut terhelő egyéb követeléseknek kifizetésével és az áru átvételével a vasut ellen a fuvarozási szerződésből eredhető minden igény megszűnik.

(2) Ez alól azonban kivétetnek:

1. azon kártérítési igények, melyek tekintetében a joga-

- sult igazolni képes, hogy a kárt a vasut csalárdságból vagy vétkes gondatlanságból okozta;
2. a késedelem miatt emelt kártérítési igények, ha a felszólamlás legkésőbb az átvételtől számított hetedik napon, magát az átvétel napját nem számítva, a 74. §. értelmében igénybe vehető vasutak valamelyikénél megtörtént;
 3. kártérítési igények oly hiányokért, melyek a 71. §. értelmében az árunak az átvevő részéről történt átvétele előtt lettek megállapítva, vagy melyeknek a 71. §. szerint megkívánt megállapítása a vasut hibája miatt maradt el;
 4. kártérítési igények külsőleg fel nem ismerhető hiányokért, melyek megállapítása átvétel után történt, azonban csak a következő feltételek teljesítése esetén:
 - a) közvetlenül a kár felfedezése és legkésőbb hét nappal az áru átvétele után a tényállásnak a 71. §. értelmében leendő felvétele a vasutnál vagy az illetékes törvényszéknél folyamatba teendő;
 - b) a jogosultnak be kell igazolnia, hogy a hiány a fuvarozásra való átvételtől a kiszolgáltatásig terjedő időben keletkezett.

Ha azonban az átvevő részéről lehetséges volt az áru állapotát a rendeltetési állomáson megállapítani és a vasut készenek nyilatkozott azt ott foganatossítani, a 4. sz. alatti határozmány nem nyer alkalmazást.

(3) Az átvevőnek szabadságában áll az áru átvételét a fuvarlevél átvétele és a fuvardíj megfizetése után is mindaddig megtagadni, míg az általa állított hiány megállapítása iránti kérelmének elég nem tétetett. Az áru átvétele alkalmával tett fentartások hatálytalanok, hacsak a vasut hozzájárulásával nem történtek.

(4) Ha a kiszolgáltatásnál a fuvarlevélben felsorolt tárgyak közül egyes darabok hiányoznak, jogában áll az átvevőnek a ki nem szolgáltatott tárgyakat, azok közelebbi megjelölése mellett, az átvételi elismervényben kizárni.

(5) Az ezen §-ban említett összes kártérítési igények írásbelileg érvényesítendők.

91. §.

Elévülés.

(1) Az elveszés, hiány, megsérülés vagy késedelemből származó kártérítési igények, a mennyiben a vasut által el nem ismertettek, vagy egyezség vagy bírói ítélet által meg nem állapítottak, egy év alatt, a 90. §. (2.) bekezdésének 1. pontjában érintett esetben pedig három év alatt évülnek el.

(2) Az elévülés, megsérülés vagy hiány esetén a kiszolgáltatás, az áru teljes elveszése vagy késedelem esetén. pedig a szállítási határidő lejáratának napjával kezdődik.

(3) Oly igények, melyek a 90. és 91. §§. határozmányai értelmében megszűntek vagy elévültek, viszonkereset vagy kifogás útján sem érvényesíthetők.

TÖRVÉNYKEZÉS

Ha cselekvési képességgel bíró egyén a kiskorúért felelősséget nem vállal, de kötelmi jogviszonyban áll, úgy ő vállalja magát a kiskorú kötelezettségének teljesítését.

A budapesti kir. kereskedelmi- és váltó-törvényszék: Felperest keresetével és alperest 2 frt 50 kr. iránt támasztott viszonkeresetével a kir. törvényszék elutasítja.

Indokok: Alperesnek a felperesi kereset ellen felhozott azt a védekezését, hogy felperes szövetkezet tagjai közé be nem lépett és ennek következtében ellene a tagsági viszonyból kifolyólag keresettel fellépni nem jogosult, a kir. törvényszék nem vehette figyelembe, mert a fennforgó esetben mindazon kellékek, a melyek a kereskedelmi törvény értelmében ahhoz, hogy valaki szövetkezeti taggá váljék, fennforognak.

Bebizonyítást nyert ugyanis egyrésről az, hogy alperes a szövetkezet tagjai közé való belépéshez a kereskedelmi törvény 224. §-a értelmében szükséges írásbeli nyilatkozatot, mint kiskorú Ö. Márton kezese kiállította, mert alperes a C) alatt eredetben csatolt belépési nyilatkozatnak általa történt aláírását beismervén, az a prts. 166. §. értelmében, mint valódinak elismert alperes ellen a belépésre irányuló ajánlat megtételét teljes bizonyíték erejével igazolja, az a kifogása pedig, hogy kezességéből őt kötelezettség nem terheli, nem volt figyelembe vehető, mert kiskorú érdekében vállalt kezesség egyetemleges kötelezettséget eredményez, és úgy alperes teljesen ugyanazon helyzetben van, mintha saját személyébe vállalt volna tagsági kötelezettséget. — De beigazolást nyert másrésről az is, hogy a belépési nyilatkozatba foglalt ajánlat felperes szövetkezet által elfogadtatott és erről alperes értesítve is lett, a mennyiben alperes nyíltan beismeri elleníratában azt, hogy felperes szövetkezet tagjai közé felvételtett, — a felvételtől való értesítést pedig — tekintettel arra, hogy sem a törvény, sem az alapszabályok az értesítés valamely különös módját meg nem határozzák — eléggé bizonyítja az a körülmény, hogy alperes saját beismerése szerint tagsági viszonyának megszüntetése végett felperes szövetkezetnél